

УДК 37.013.32

Тарабрін О.О., Щербаков С.С., Гавриченко Д.Г.,
Мазуренко Г.І., Туренко О.В., Кірпічнікова К.П.

ВИЗНАЧЕННЯ ХАРАКТЕРИСТИК УВАГИ У СТУДЕНТІВ

Одеський національний медичний університет

Мета – виявити особливості концентрації та стійкості уваги студентів вищих навчальних закладів. **Матеріали та методи.** Концентрацію та стійкість уваги студентів визначали за допомогою психологічного тесту "ЮСЕФО. Форма А". **Результати.** Установлено, що високим і середнім рівнем концентрації уваги володіє лише 20–25% студентів хімічного факультету Одеського національного університету імені І.І.Мечникова, 24% студентів I курсу заочного відділення біологічного факультету цього навчального закладу і 25–30% студентів I курсу денного відділення медичного факультету Одеського національного медичного університету. У більшості студентів низький рівень концентрації уваги. Високий і середній рівень стійкості уваги виявлено у 8–22% студентів хімічного факультету, 15% студентів біологічного факультету і у 15–27% студентів медичного факультету. **Висновки.** Вивчення індивідуальних особливостей уваги та їх об'єктивна оцінка необхідні при вирішенні багатьох практичних завдань навчальної і трудової діяльності. У більшості студентів рівень концентрації та стійкості уваги нижчий за середній, що позначається на навчанні, а в подальшому може відбитися на результатах трудової діяльності.

Ключові слова: увага, навчання, концентрація.

Формування уваги у навчальній діяльності – провідне психологічне та дидактичне завдання. Встановлено [1–3], що увага учнів буває досить зосередженою і стійкою тоді, коли вони повністю поглинуті роботою, коли робота вимагає від них максимуму розумової та рухової активності. Увага найтісніше пов'язана з емоціями та почуттями [4, 5]. Стійкість уваги – це здатність суб'єкта не відхилятися від спрямованої психічної активності і зберігати зосередженість на об'єкті уваги. Концентрація уваги залежить від уміння налаштуватися на роботу, властивостей мислення (швидкість, гнучкість), обсягу досвіду вчинення дій, які потребують зосередження уваги [6].

Успішність виконання вчителем, лікарем, вихователем і представниками інших професій, які належать до цієї групи, професійних функцій значною мірою визначається сформованістю не лише конструктивних і

гностичних, а і комунікативних та організаторських компонентів, що передбачає наявність, крім глибоких спеціальних знань, сукупності професійно значущих якостей, зокрема уваги.

Мета дослідження – виявити особливості концентрації і стійкості уваги студентів вищих навчальних закладів.

Об'єкт дослідження – увага студентів вищих навчальних закладів.

Предмет дослідження – концентрація і стійкість уваги студентів вищих навчальних закладів.

МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ

Властивості уваги досліджували у 104 студентів I–V курсів денного відділення хімічного факультету Одеського національного університету імені І.І.Мечникова, 65 студентів I курсу заочного відділення біологічного факультету цього навчального закладу, 60 студентів I курсу

денного відділення медичного факультету Одеського національного медичного університету, 16 лікарів-інтернів 1-го року навчання Одеського національного медичного університету.

Рівень концентрації та стійкість уваги студентів визначали за допомогою психологічного тесту "ЮСЕФО. Форма А", який рекомендовано використовувати при професійному відборі на спеціальності, які потребують добре розвиненої функції уваги.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ОБГОВОРЕННЯ

Дані тестувань наведені на рис.1 і 2.

Для визначення рівня концентрації уваги обчислено відносну частоту відповідей (відповідно до вимог тесту) і загальну кількість помилок.

Отримані результати свідчать, що високим і середнім рівнем концентрації уваги володіє лише 20–25% студентів хімічного факультету, 24% студентів I курсу біологічного факультету і 25–30% студентів медичного факультету. У більшості студентів низький рівень концентрації уваги.

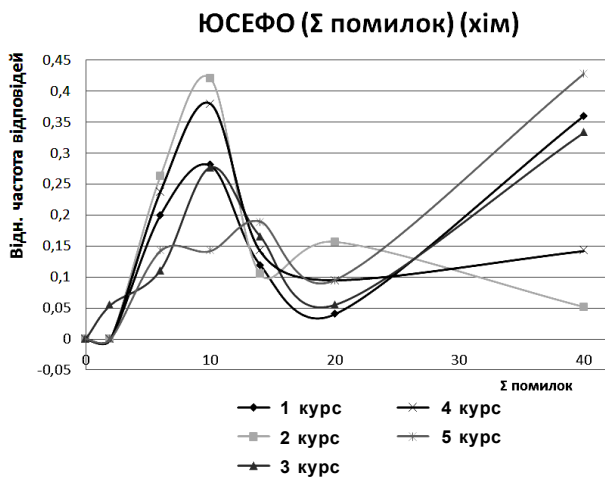

Рис. 1. Залежність відносної частоти відповідей від загальної кількості помилок за тестом "ЮСЕФО. Форма А" у студентів I–V курсів денного відділення хімічного факультету Одеського національного університету імені І.І.Мечникова

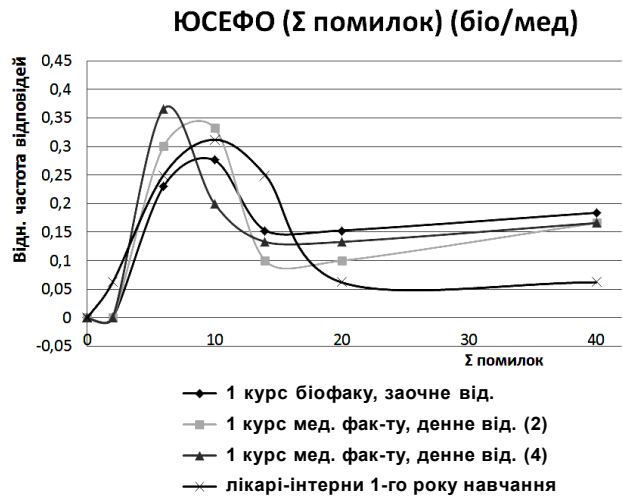

Рис. 2. Залежність відносної частоти відповідей від загальної кількості помилок за тестом "ЮСЕФО. Форма А" у студентів I курсу заочного відділення біологічного факультету Одеського національного університету імені І.І.Мечникова, I курсу денного відділення медичного факультету та лікарів-інтернів 1-го року навчання Одеського національного медичного університету

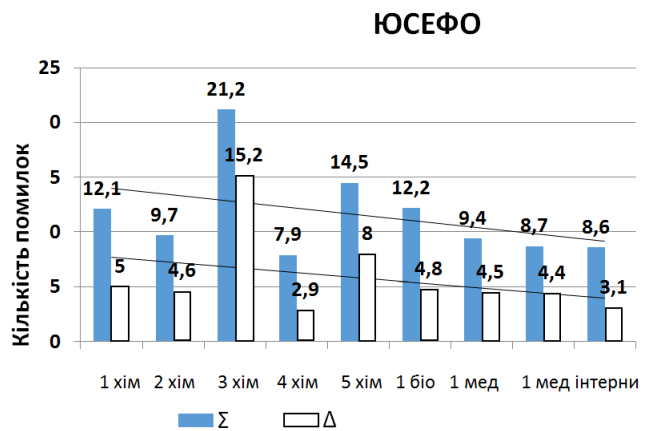

Рис. 3. Кількість помилок (Σ і Δ) за тестом "ЮСЕФО. Форма А"

Для визначення рівня стійкості уваги обчислено відносну частоту відповідей (відповідно до вимог тесту) і розкид кількості помилок. Високий і середній рівень стійкості уваги виявлено у 8–22% студентів хімічного факультету, 15% студентів біологічного факультету і 15–27% студентів медичного факультету.

Для порівняння властивостей уваги студентів різних курсів та факультетів побудовано лінії тренда (рис. 3). Напрямок ліній свідчить про зростання рівня стійкості та концентрації уваги у студентів хімічного факультету зі збільшенням курсу. Найвищий рівень властивостей уваги встановлено у лікарів-інтернів першого року навчання порівняно зі студентами 4-го та 5-го курсів хімічного факультету.

ВИСНОВКИ

1. Вивчення індивідуальних особливостей уваги та їх об'єктивна оцінка необхідні при вирішенні багатьох практичних завдань навчальної і трудової діяльності.
2. Високими показниками стійкості та концентрації уваги володіють не більше ніж 20% студентів.

3. У більшості студентів рівень концентрації та уваги нижчий за середній, що позначається на навчанні, а в подальшому може відбитися на результатах трудової діяльності.
4. Напрямок ліній тренда свідчить про зростання рівня стійкості та концентрації уваги у студентів зі збільшенням курсу.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Дормашев Ю.Б., Романов В.Я. (1995) *Психология внимания*. М.: Тривола, 375 с.
2. Немов Р.С. (2001) *Психология: Учебн.: в 3 кн. 4-е изд. Гуманит. изд. центр ВЛАДОС. Кн. 1: Общие основы психологии*, 688 с.
3. Ермолаев О.Ю., Матюрина Т.М., Меешкова Т.А. (1987) *Внимание школьника*. М., 80 с.
4. *Педагогика и психология высшей школы / Под ред. С.И. Самыгина (1998)*. Ростов-на-Дону.: Феникс, 544 с.
5. Бурлачук Л.Ф. (2004) *Психодиагностика: Учебн. СПб.: Питер, 351 с.*
6. Псядло Э.М. (2012) *Практикум по психологии внимания: Учеб.-метод. пособ. 2-е изд., доп. Одесса.: ВМВ, 252 с.*

Тарабрин О.А., Щербаков С.С., Гавриченко Д.Г., Мазуренко А.И., Туренко А.В., Курпичникова К.П.

ОПРЕДЕЛЕНИЕ ХАРАКТЕРИСТИК ВНИМАНИЯ У СТУДЕНТОВ

Цель – выявить особенности концентрации и устойчивости внимания студентов высших учебных заведений.

Материалы и методы. Уровень концентрации и устойчивости внимания студентов определяли с помощью психологического теста "ЮСЭФО. Форма А".

Результаты. Установлено, что высоким и средним уровнем концентрации внимания обладают только 20–25% студентов химического факультета Одесского национального медицинского университета имени И.И.Мечникова, 24% студентов I курса заочного отделения биологического факультета этого учебного заведения и 25–30% студентов I курса дневного отделения медицинского факультета Одесского национального медицинского университета. У большинства студентов низкий уровень концентрации внимания. Высокий и средний уровень устойчивости внимания выявили у 8–22% студентов химического факультета, 15% студентов биологического факультета и у 15–27% студентов медицинского факультета.

Выводы. Изучение индивидуальных особенностей внимания и их объективная оценка необходимы при решении многих практических задач учебной и трудовой деятельности. У большинства студентов уровень концентрации и устойчивости внимания ниже среднего, что сказывается на обучении, а в дальнейшем может отразиться на результатах трудовой деятельности.

Ключевые слова: внимание, обучение, концентрация.

Tarabrin O.O., Shcherbakova S.S., Gavrychenko D.G., Mazurenko G.I., Turenko O.V., Kirpichnikova K.P.

DETERMINATION OF ATTENTION CHARACTERISTICS IN STUDENTS

Objective – to determine of peculiarities of the level of concentration and attention in students.

Materials and Methods. The level of concentration and attention span of students determines using a psychological test "YUSEFO. Form A".

Results. Its determined that high and medium level of concentration has only 20–25% of students of Faculty of Chemistry of I.I. Mechnikov Odessa National University, 24% of students of I course of Faculty of Biology and 25–30% of students of I course of Medical Faculty. Most students have the low level of concentration. High and medium level of attention stability is defined in 8–22% of students of Faculty of Chemistry; 15% of students of Faculty of Biology and 15–27% of students of Odessa National Medical University.

Conclusions. The study of the individual attention characteristics and evaluation is necessary to solve many practical problems of educational and employment. Most students have concentration and attention below average, which affects learning, and in the future may affect the results of work.

Key words: *attention, learning, concentration.*